

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, iziml nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Zastuje dežele toliko več, kolikor snala poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Sami začnite!

S Sp. Štajerja, 28. januarja.

Razmere na slovenskem Štajerskem so postale skrajno napete. Ljudstvo že davno ni več zadovoljno z oficialno politiko štajerskih Slovencev, kakor jo delajo mariborski duhovniki, od splošnih državnoborskih volitev pa se je ta nezadovoljnost še pomnožila, osobito vsled nezaslišane gonje mariborskih rudočkarjev in njihovih duhovniških pristašev zoper kandidature Hribarja. Razpor se je začel, a če še ni postal akuten, je to samo za sluga nekaterih rodoljubnih posvetnjakov naprednega mišljenja, ki se trudijo, da bi razpor preprečili, mej tem ko store pristni klerikalci vse, kar je mogoče, da bi se nasprotja poostri.

Pri tem pa igrajo ti naši klerikalci še prav nehonetno ulogo ter skušajo ljudstvo naravnost preslepiti, da bi zamogli v motni vodi ribariti. Evo dokaza:

„Süddeutsche Presse“ je toplo priporočala, da naj preneha razpor mej Slovenci na Spodnjem Štajerskem ter da naj se združijo vsi na skupno delovanje. V tem, ko se tako „Südt. Presse“ zavzema za poravnane nastalih nasprotstev, se ta nasprotstva po „Slov. Gospodaru“ širijo. „Südt. Presse“ želi sprave, „Slov. Gospodar“ pa blati neprenehoma narodnjake in uprizarja nečuvno gonjo zoper „Demovino“ in njene somišljenike ter dela s tem zoper spravo.

Urednik „Südt. Presse“ je duhovnik g. Šegula, ki je zajedno tudi glavni urednik ali voditelj „Slov. Gospodarja“. V „Südt. Presse“ gori za slogo, v „Slov. Gospodaru“ pa dopušča, da njemu podrejeni Anton Korošec dela z vsemi močmi in z vso brezobraznostjo zoper vsako sporazumljenje.

Sploh se kaže, da hočejo ultraklerikalni naši duhovniki s Korošcem na čelu vse prevreči in da so začeli sami na svojo roko delati svojo posebno samoklerikalno politiko. Drugače si pač ni tolmačiti sklepov, ki so bili storjeni na shodu v Konjicah. Na tem shodu na katerem je nosil „Gospo-

darjev“ Korošec veliki zvonec, je bila sprejeta resolucija, ki je vsaj indirektno v nasprotju s sklepom slovenskih deželnih poslancev glede skupnega kluba v državnem zboru. Korošec in njegovi pristaši so torej sami začeli nasprotovati dozdanjemu vodstvu štajerskih Slovencev, dasi se je popustnost tega vodstva prav pri volitvah izkazala v vsi svoji klavnosti.

V ožgled takemu postopanju duhovščine se pač ni čuditi, če postajajo nasprotja vedno večja in če se širi razdor.

„Slov. Gospodar“ ima vam zdaj in zdaj kak trenutek, v katerem spoznava, kakšne so razmere. Zadnjič je pisal: „vse pričakuje moža, ki privleče našo zavoženo politiko na gladko stezo“. Ta izpoved je zlata vredna; to izpoved naj si zapišejo za ušesa vsi tisti, ki vodijo slovensko politiko na Sp. Štajerskem, to so mariborski kanoniki in nekateri posvetnjaki, ki so tem kanonikom slepo pokorni. Lastno glasilo teh gospodov pripoznava, da je njih politika zavožena, a mesto, da bi se po tem spoznanju ravnali, mesto da bi skušali zavoženo politiko spraviti na gladko stezo, delujejo z veliko strastjo ravno nasprotno.

Res, čas je, da se slovenska politika na Štajerskem postavi na zdravo podlago, na izključno narodno stališče. Če se to ne zgodi kmalu, če bo duhovščina še dalje počenjala tako, kakor sedaj, ko res dela, kakor da se proti volji duhovščine ne sme ničesar zgoditi, potem tudi mi na prednomisleči narodnjaki ne bomo več molčali, potem pa prineso deželnozbornske volitve naši dozdanji politiki — bankrot.

Kmetijska šola na Gorenjskem.

Pod tem naslovom zglasil se je nekdo v št. 266 „Slovenskega Naroda“ z dne 19. p. m. ter v daljšem članku razpravlja na men te šole in dobrodejni vpliv, katerega bi ista imela osobito na razvitje živinoreje, mlekarstva, sirarstva in planinarstva. Mi Blejci in Gorjanci njegovemu izvajanju v drugem popolnoma pritrjujemo, le glede Boh-

Bistrice, kot jedino pripravnega mesta za ustanovitev šole, se ne strinjamo. Priznavamo, da smo Gorenjci, osobito Bohinjci take šole nujno potrebni in mislimo, da so merodajni krogi o tem tudi prepričani, ker priprave za ustanovitev se resno vrše, in bodoči deželni zbor mora to stvar končno rešiti. Tudi nam Blejcem in Gorjancem to ta šola dobro došla, ker smo glede števila živine in glede planinarstva kos tudi Bohinjcem. Blejska okolica hoče glede sirarstva kmalu dospeti tja, kjer so sedaj Bohinjci, in potem se bodo ti morali dobro potruditi, da ne zaostanejo.

Gotovo je, da je naša lega veliko prikladnejša za to šolo, kot so vse druge okolnosti vsaj iste vrednosti ko Bohinjske. Bohinjska Bistrica nikakor ni v sredini planinarstva, ampak leži popolnoma ob strani. Leži takorekoč na kraju kranjske oble in bi gotovo padla iz nje, če bi je tega padca ne varovala Bača. Ko pa to prevrtajo, postala bo kmalu na pol Goriška. Górze, kjer se ravnokar vrše pogajanja glede pridobitve primerne posesti za šolo, in vas Pokluka, kjer se misli ustanoviti vzorna planina, sta vendar na prvi pogled bolj v sredini gorenjskega planinarstva. Iz Gorjan bi šola lahko vplivala najkrajšim potom na vse planine, ki so na obziru Pokluki, ki so na Mežakli, in ki so na oni strani Podkorenske doline. S pomočjo železnice bi potovalni učitelj te šole obiskoval lahko tudi planine na kamniških gorah in na Jelovci. S poključke planine bo dotičnik vsakemu s prstom pokazal približno lego vseh planin, ki bodo spadale pod njegovo področje. Z bodočo bohinjako in tržiško železnico bo pa zveza iz Gorij na vse kraje daleč prekoševala isto iz Bistrice. Upati je, da bo bodoči blejski kolodvor, kjer se bosta stekali imenovani dve projektovani železnici, ležal deloma na gorijskih tleh, le par sto korakov od projektovanega šolskega poslopja. Tudi z nameravane šolske planine na Pekluki na Pastovem, oziroma baron Schweglovem posestvu se bode videlo naravnost na kolodvor. Ravno imenovana planina leži tako ugodno, da peljejo radialno od nje pota skoraj na vse, sedaj obstoječe večje planine. S pomočjo Aljaževega telegrafa si bosta šolska in pla-

ninska uprava vsak trenutek lahko brzojavili, kar nikjer drugje ne bi bilo mogoče.

Navedi hočemo še dve važni točki v prilog gorjanski šoli. V vzorno vrejenem gospodarstvu bodoče šole učilo se bode ravnanje z mlekom v vseh obzirih. Učilo se bode, kako ravnati z mlekom, katero hočemo sveže, naravnost izpod krave prodati. V tem obziru nas bode Bled s svojo vedno rastočo potrebo svežega mleka silno podpiral.

Bodoča šola mora biti lahko dostopna vsem krogom, ki se zanimajo za to stvar. Učenci bodo raje prihajali k nam, od koder se vidi na vse kraje. Tuji si bodo ogledali šolo lahko mimogrede. Veliko važnost pa bi imele gorjanske in bleske planine že zategadelj tudi, ker bode verski zaklad gradil novo cesto na Pokluko, kar je povsem upoštevati.

Na jedno važno nalogo bodoče šole na Gorenjskem je članek popolnoma pozabil, in to je povzdiga sadjarstva. Sadjarstvo bohinjko radi lege in mrzlega podnebja nikdar še te stopinje ne more doseči, ki jo ima naše sadjarstvo že sedaj. Lahko se pobahamo, da je bilo naše sadje letos razstavljeno na pariški razstavi. In vendar je naša sadjereja še v povojih, ki potrebuje dojilke šole, katera bi jo mahom izredila v krepko dekle. Ta bi svojim gojiteljem služila na leto tisočake mesto stotakov.

Šoli je, dokler se ne ustanovi in uredi svoje drevesnice, na razpolago obširna, in že sedaj lepo urejena drevesnica v Podhomu, kjer se vzgojuje po navodilih dr. Iv. Jana pritično in visokodebelno sadje od vrst, ki so po izkušnjah tega gospoda za naše kraje posebno priporočljive in plodonosne. Ob ograji te drevesnice stoji več sto pritlikovcev spalirjev, in ob gredah več oblikovcev piramid, ki že sedaj rodé vsako leto obilo raznovrstnega sadja. Tu bi imeli šolarji komaj 10 minut hoda od šole priložnost spoznavati kakor na konstantni razstavi, različne in najboljše vrste hrušk in jabolk, češenj, vešanj, rebeza in agrasov, učiti se pravilnega vzgojevanja in obrezovanja oblikovcev in visokodebelnih dreves.

Odločujoči krogi storili bodo svojo dolžnost, ter smo prepričani, da nameravana kmetijska šola bode za vse največ koristila.

LISTEK.

Segantini, Rodin in Klinger.

(Konec.)

Pa mesto Segantiniju ni ugajalo, dasi je mej tem dobil za sliko: „Ave mej prevozom“ na razstavi v Amsterdamu prvo darilo. Šel je v gore. Naselil se v Brianzi, kjer je posebno ljubil večere, ko se solnce skriva in nastaja mrak. Sam piše o teh večerih: „Narava je bila zame glasbilo za spremljevanje mojih mislij in čustev; vzradočen in navdušen sem bil od mirne harmonije solnčnega zahoda, poluteme po no tranjostih koč in od hipnih vetrov, ki so hiteli po zraku kakor žalobne pesmi.“

Slikal je v tem času mnogo. Kako je delal, pove sam v pismu svojim soumetnikom: „Dragi mi mladi sobratje, k tej umetnosti spada ljubezen. Odložite prosim vas, smešno obnašanje izurjenih velikih umetnikov, in pojdite s čutom k proučevanju drobne materine dušice in travic krog nje proučavajte jezik narave, če hočete dati vašim slikam večnih mislij.“

Leta 1886. se je preselil še višje v Savognino (Maloja), kjer ni imel nobenega

stalnega ateljeja, ampak kjer mu je ugajalo, postavil je svoje stojalce in slikal. Tu sredi večne narave je dovršil nebroj lepih, divnih slik. Mej njimi tudi jedno, Nirvano zvano. Po indijski bajki je pokazal kaznen slabih mater. Matere, katere so zapustile otroke, so progane v žalostno, obupno dolino mej strašno gorovje, v večni mir snega in snežnih viharjev. Tu jih nosi veter, kakor suho liste mej skalovje, mej grmovje in gole veje suhih dreves, ki so vzrasla iz snega in leda, da jih zadrže v njihovem groznem poletu in izrujejo iz glave lase; dokler ne pridejo njih otroci in ne poreko: „Pridi, mamica, jaz sem ti odpustil“. Kdor jo je videl, vem, nikdar je ne pozabi. Zadnje leta se je preselil v St. Moriz, središče zgornjega Engadina, da naslika za pariško razstavo dva triptiha in predoči obiskovalcem nad 600 m² Engadina. Pa to ni bila njegova glavna misel. Dve veliki podobi je dovršil in tretjo je dokončaval. Naslovil jih je sam: Sedajnost, rojenje in minljivost (Sein, Werden, Vergehen). Kaj pa naj povedo te slike, izrekel je sam v pismu do prijatelja: „Te bodo obsežale vse lepo, od lepih oblik do blagih občutkov, od velikih do lepih črt, od človeških čustev do božje misli narave. Od lepega golega človeka do

lepih oblik živalij, od enostavne misli do simbole obožajočega duha, od vzhoda me-seca do zahoda solnca, od lepih cvetlic do veličastnega snega.“

Napisal je tudi razpravo, kaj je umetnost, kot odgovor na razpravo grofa Leva Tolstega. V nji naglašajo: „Delo, ljubezen, materinstvo in smrt naj bodo v zvezi z življenjem, naj tolažijo in povzdigujejo duha“. V ravno ti razpravi pove sam, kaj je hotel in tudi naredil v svojem življenju: „Ko sem hotel ublažiti bolest starišev ob izgubi otroka, sem slikal: „Z vero potolaženo bolest“; ko sem hotel posvetiti ljubavno zvezo dveh mladih ljudi: „Ljubezen ob viru življenja“; da napravim čutno sladkost materinske ljubezni: „Sad ljubezni“ in „Angelja življenja“; ko sem hotel kaznovati slabe matere in pohotne ženske, slikal sem: „Nirvano“ ali „Kazen v podobi vic“ in ko sem hotel pokazati na vir vsega zlega, naslikal sem: „Samoljubje“. In da bi povedal, kako naj se ljubimo mi ljudje mej sabo, slikal sem živali, konje pred plugom, krave ob molži. Hotel sem reči, da se ljubimo med seboj tako kakor ljubijo živali nas, da si nam dajo svojo moč, svojo volno, svoje meso.“

Segantini je ljubitelj narave, in ljudje

so mu le deli te narave. Skoz in skoz dovršen, natančen v opazovanju narave — je velik propovednik ljubezni. Ljubezen mu ni bila le zgolj sredstvo, ljubezen mu je bila namen. Segantini ni bil borilec, ki bi se tepel za svojo čast, za svoj dobiček, njegova življenska moč je bila tako velika, da ni potrebovala od nikogar ničesar v svojem človeškem boju zoper naravo. Jasni so njegovi smotri, in njegova pot je ravna črta od začetka do konca, dokler ni razumel vseh tihih in skritih harmonij življenja. In kakšen človek je to bil — kak heroj! Moč njegovega razuma in njegove duše je bila tako velika, da se ni bal niti narave niti ljudij. Zato ga je tudi varala nekoč zima v visokih Alpah in ga položila na posteljo, kjer je krepak, zdrav človek umrl v nekaj dneh za pljučnico.

V razstavi je poleg Segantinija zastopan tudi velik, individualen umetnik, ponos francoskega naroda: kipar Auguste Rodin. Njegova dela niso tako mnogoštevilna, a prav tako izvirna in duhovita. Dolgo časa je bil Rodin v Parizu samem nepoznan, dokler ni naredil za pariško pokopališče spomenika, ki je obudil največjo pozornost. Posebno velik prepir je nastal tudi mej umetniškimi krogi, ko je razstavil potret

v sredini okraja radovljanskega, kar je ravno Blejski kmet.

V Ljubljani, 30. januarja. K položaju.

Različne stranke so imele že svoje klubove seje. Poljski klub je sklenil, da stori vse, da bo parlament delal ter zavrača vse ustavi nasprotujoča sredstva. Obstrukcija bo odločno pobijal. Napram vladi si pridržal klub svobodno roko. Stvar Körberjevega kabineta je, pridobiti si zaupanje Poljakov. Mladočeški klub si je takisto pridržal začasno še svobodo na vse strani. Klubu pristopijo tudi agrarci. Narodni socialci se še niso odločili. Mladočeški klub si izvoli, ker dr. Engel ni več poslanec, novega načelnika, ki bo menda dr. Pacak. Danes imata sejo nemška narodna in nemška napredna stranka. Glede predsedništva še ni nobene kandidature določene. Listi pišejo, da bo bržčas zopet dr. Fuchs predsednik in dr. Prade in dr. Žatek zopet podpredsednika. Začasno pa, ako bi se Fuchs ne dal pregovoriti, bo predsedoval najstarejši poslanec dr. Weigel. Med kandidati za predsedništvo se imenuje tudi slovenski poslanec vitez Berks. Vlada se drži nenačrtno rezervirano in ni o njenih namerah nič znanega. Splošno se sodi, da se stara desnica, vsaj sploščka, ne osnuje, ter da se šele sčasoma odločijo stranke za obnovitev desničarske večine, ki pa bo vendar deloma drugačna, t. j. da se osnuje brez nekaterih dosedanjih pristašev.

Konflikt z Italijo.

Radi Albanije je nastala med avstro-ogrsko in italijansko vlado velika napetost. Hrvatski listi, zlasti „Agramer Tagblatt“, trdijo, da ni nemožno, da dozori konflikt do vojne. Vojni minister in skupni finančni minister sta bila baje v Budimpešti, kjer se je sklenilo utrditi trdnjave v Dalmaciji in pomnožiti ondotne vojne čete na suhem in na morju. V Albaniji je baje konkurenca avstro-ogrškega in italijanskega vpliva dospela do sovražnosti ter imajo diplomatije polne roke dela. Ali do vojne je še daleč, kajti Albanija je končno vendarle docela tuje ozemlje, za katero se avstro-ogrška vlada ne bo potezala z orožjem, še manj pa obubožana Italija, ki še ni prebolela udarcev v Afriki.

Vojna v južni Afriki.

Glede Kitchenerja sta došli obenem dve vesti. Prva pravi, da se Kitchener v kratkem vrne na Angleško, ter da stopi na njegovo mesto general Wood, ki je pred leti po nesrečni bitki z Buri pri Majubi sklenil mir. Druga vest pa trdi, da so Buri Kitchenerja ujeli. Vesti še nista potrjeni ter sta dokaj neverjetni. Mogoče je nastala vest, da je Kitchener ujet, iz dejstva, da bi ga bili Buri pred kratkim res skoraj ujeli, ko se je z vlakom peljal v Middelburg. No Burrov je bilo premalo, kajti Kitchenerja je stražilo dva polna vlaka Angležev. Da so Buri sila podjetni, dokazuje njihov napad na električno centralo Johannesburga, ki je že od 20. t. m. skoraj brez razsvetljave ter se bode mogla škoda popraviti baje kvečjemu v 14 dneh. Ako se upajo Buri prav do Johannesburga, morajo biti angleške straže in posadka v

Johannesburgu jako slabe in nezanesljive. Železniška zveza Transvaala in Oranija s Kaplandijo je docela pretrgana. Živila se morejo dovažati angleškim četam le še po železniški progi iz Natala. Ako vdere Delarey sedaj v Natal in poruši še to progo, so Angleži izgubljeni, kajti brez dovoza se čete ne prežive niti 14 dni. Vryburg oblegajo že dalje časa Buri, ki so porušili ondi 20 in 21. t. m. železniško progo ter postajo Devondale-Siding, ne da bi jim bil kdo branil. Sploh hodijo burske čete po Transvaalu v zadnjem času sila svobodno sem ter tja, kakor bi ne bilo ondi nobenega Angleža več.

Dopisi.

Z Dolenjskega, 28. januarja. (Potrebna ustanovitev vinarske zadruge.) V času napredka živimo! Bodisi posameznik, bodisi cela dežela, država, vsakdo hrepeni po izboljšanju sedanjih naprav; v vsakem stanu, v vsaki vedi povsod glasi se le eno geslo: „napredujmo!“ — Ako nam bi narava in nje dostikrat neumljivi pojavi in delovanje našemu hrepenenju po napredku take ovire ne stavlili, bili bi v marsičem veliko na bolj; tako pa moramo v mnogokateri stvari na našo kvar zaostajati. Pa človeški duh ima to naravo, čim več ovir se mu stavi nasproti, tem jačje deluje, dokler jih ne premaga. Ta pojav prikazuje se nam i na Dolenjskem: Kdo bi si bil mogel pred 30 leti misliti, da nam bodeta trtna uš in strupena rosa uničila naš najljubši pridelek: vino! Kdo bi si bil mogel v duhu predstavljati, koliko stroškov nam bode regenerovanje vinogradov povzročilo! Kdo bi si bil mogel preračunati, da bode naš „pristni ovček“ zadobil take cene v trgo vini! V preteku zadnjih 20 let izvršil se je ta preobrat pred nami. Trtna uš je uničila in uničuje nam naše vinograde, krepki človeški duh se je postavil in postavlja se jej krepko v bran, na novo nastajajo vinogradi: več in boljšega vina bomo pridelovali! Naša skrb bodi, da to, kar si s težavo in pridom pridobimo, da si to ohranimo! Med tem časom, odkar nam zmanjkuje našega pridelka, ne le da se k nam dovažajo tuje blago, namesto da bi se izvažalo, ampak tudi naši odjemalci so se nam odtujili. Razi hodijo na Tirolsko, v Istro, v Dalmacijo vina kupovat, kakor pa k nam, kjer ga nimamo več toliko kakor popred, in tudi ne več po tisti nizki ceni. Nasledki tega postopanja zamorejo postati za našo vinorodno Dolenjsko — osodepolni. Dolenjska mora pridelovati vino, to je njej naravni pridelek. Cena vina ne more ostati več tako nizka, kakor je bila popred, ker so stroški pridelovanja mnogo večji postali; glavica, založena v preosnovitvah vinogradov, se mora obrestovati. Ako se torej hoče, da ostane sedanjí eksport vina, gledati se mora, da se ta nedostatek na umeten način nadomesti. Naša dolenjska vina na tak način v ceni vzdržavati, kakor to posebno Tirolci storé, da nam svojo tirolsko vodo ali petiot prodajajo, to nikakor ne gre, nima obstanka in

umetniške svetovne družbe, je Max Klinger. Nemec po rodu, aristokrat po mišljenju. Ne tako samostojen kakor ona dva, in ne tako resen. Kot slikar učenec Arnolda Böcklina, ravnokar umrlega Švicarja, za katerim visi na secesijskem poslopju še velik venec s črnim florom ovit. Značaj Klingerja je fino satiričen, včasih celo prijetnejši in intimnejši kakor Böcklinov, dasi so njegove barve manj bujne, je zopet tehnika bogatejša. Klinger ni samo slikar, ampak tudi radira in kot tak na jako veliki stopinji ter kipar. Vsem pa tudi v največjih disakordih je aristokrat kot njegova najljubša prijateljica: Goncourt in Flaubert. Segantini je slikal malo golih teles in je dejal, da treba studirati oblečene ljudi; Klinger pa je nazora, da je golo sploh najlepše, kar si moremo predstavljati, in nobena umetnost ne bi pogrešala tega tako težko kakor kiparstvo.

Na razstavi ima cikel dekorativnih slik, v samih svetlih barvah, in kipe: „Asjenef“, portret pisateljice, „Plesalke“, ko jim gode Amor krilatec, „Leda“ in „kopajočo deklico“. Razun tega še risbi iz ciklusov: „Integer vitae“ in „Umetnik“.

iv. Š-o.

ne sme biti! Ima pa naše dolenjsko vino neko posebnost: njega kislostak okus, njegava prebavljivost provzročujoča lastnost, daje mu vsakemu stalno vrednost in opraviči njega višjo ceno. Da se torej ohrani pravi značaj našemu dolenjskemu „civčku“, da se zopet pri- vabi poprejšnje in dobi nove odjemalce, da se odpre nov vir za odprodajo temu pridelku, da se mu slednjič ohrani njega „renomé“, ker se bode le naravna kapljica prodajala — snuje se v Novem mestu „vinarska zadruga“, ki ima jedini ta namen. Zaradi te pozdravljamo to občekoristno idejo najsimpatičnejše in jej želimo najlepše uspehe! Potrebna ustanovitev vinarske zadruge na taki podlagi je nujna, prava in bode za Dolenjsko največjega pomena postala.

Iz Logatec, 28. januarja. Kamerunski dopisnik, kateri hoče svojo umazano črno kožo v „Slov Narodu“ z dne 23. jan. t. l. št. 20 pod naslovom „Državnozborna volitve“ oprati, pisal je tudi v kamerunskem državnem jeziku v kamerunskem dnevniku „Slovenca“: „Menschengunst ist eitel Dunst“. — Ti kamerunski dopisi, katerih pseudo cenzor se „mali zahribški župan“ sestavljeni so prav po „Liguorjevi teoriji“. — Mi to sklicevanje na § 19. tiskovnega zakona jako dobro poznamo — zamorec hoče se pred svetom in svojimi predstojniki oprati, toda on ostane črn in — basta. — Na njegovih 13 nesrečnih in nesrečnih opravičevanj mu lahko postrežemo s pričami, da je njegovo zagovarjanje — laž — pravi pravcati „Dunst“. — Takim črnim tičem odgovarjamo liberalci s § 13. kamerunske državne postave: „Gefährlich ist's den Leu zu wecken, — Schrecklich ist des Tiger's Zahn, — Doch das schrecklichste der Schrecken — Ist der Pf... — in seinem Wahn“. Tinče! Tinče! pojdi tja, kjer poper raste, ali pa, kakor si se sam izrazil, v Ameriko, kjer si bodeš lahko ohladil skrivnostnosladko ginjeno, zaljubljeno srce. Mi logaški liberalci se ne spuščamo več v polemiko z Tinčetovim „Dunstom“. — Kamerunskega zamorca pereš zastoj; „popče ostane le — popče!“

Iz Ptuj, 29. januarja. (Nevadvo- kat). S prihodnjim mescem odprl bode pri nas novo odvetniško pisarno dr. E. Ambroschitzch, katerega že iz Celja in Ljubljane dobro poznamo. Ž njim dobimo ptujski Slovenci zopet jednega nasprotnika več, in opozarjamo že danes naše kroge na to, da tiči v tem možu z lepim domačim slovenskim imenom „pristno“ germansko srce in se le čudimo, da naši najbolj zagrizeni sovražniki silijo v čisto slovenske kraje. Vidi se pač, da jim slovenski kruh prav dobro diši. Pri zadnjih državnozborn. volitvah za mestno skupino dobil je slovenski kandidat dr. Pipuš 19 glasov, kakor leta 1897. Pribiti pa moramo, da se volitve ni vdeležil nobeden duhovnik, dočim je pri volitvi za peto kurijo, kjer se je šlo za Žičkarja proti Hribarju, kar mrgolelo „črnosuknježev“. Tudi nekaj slovenskih uradnikov in obrtnikov se ni vdeležilo volitve, kar moramo odločno grajati in to tembolj, ker so nemški uradniki šli vsi na volišče.

Ptujski Slovenci moramo si pač vzeti za vzgled vrle Celjane, kateri so šli z malimi izjemami skoro vsi v boj za narodnega kandidata. Čast vrlim Celjanom!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. januarja.

— Osebnosti. Okrajni šolski nadzornik v Kranju g. Andrej Žumer je dobil naslov ravnatelja.

— Ljubljanski škof se je včeraj odpeljal na Dunaj. V „Katoliškem domu“ se o vzroku tega potovanja mnogo debatira. Nekateri so trdili, da je škof hitel dr. Šusteršiču na pomoč, kateri pri snovanju posebnega kluba brez liberalcev nima prave sreče, drugi pa pripovedujejo, da je šel škof liberalce k cesarju tožiti!!

— Ženjalni ljudje so zbrani okrog „Slovenca“. Zdaj slišijo že travo rasti. Včeraj pravi „Slovenec“ doslovno „le nekaj zahtevajo vsi volilci soglasno: z dr. Tavčarjem nobene zveze“. Mi smo kar strmeli ko smo to čitali. Tako nam pa „Slovenec“ že dolgo ni imponiral. Ti njegovi redakterji slišijo res travo rasti. Ves svet ve, da vse javno mnenje obsoja sklep

klerikalne stranke glede skupnega kluba, da ga obsojajo tudi najzagrizenejši klerikalci, kolikor se jih sploh zanima za to stvar, masa klerikalnih volivcev še ne ve, za kaj se gre — „Slovenec“ pa vendar trobi, da volivci in še soglasno zahtevajo: „z dr. Tavčarjem nobene zveze“. „Slovenec“ bi s takim „farbanjem“ rad prikrl, da je vodstvo klerikalne stranke popolnoma osamljeno, da vse obsoja stališče, ki ga je v tej zadevi zavzelo! Ravno taka „farbarija“ je trditve „Slovenca“, „da je vodstvo katoliško-narodne stranke v Ljubljani s svojim sklepom izreklo isto, kar mislijo krščanski možje ob mejah“. „Slovenec“ jo je tu na brezpomembnem shodku v Konjicah sklenjeno resolucijo malo po ligurijanski fruktificiral. Istina pa je, da krščanski možje tudi ob mejah obsojajo sklep kranjskih klerikalcev, kar se najbolje razvidi iz tega, da so se vsi slovenski deželni poslanci štajerski izrekli za tak jugoslovanski klub, kakor smo ga mi zahtevali.

— Preklinjevanje na dnevnem redu.

Iz Žužemberka se nam piše: Kaj tacega pa še ni bilo v naši fari, kot sedaj, ko kaplanu tu gospod Jereb. Pri vsaki priliki pokazuje svojo neolikanost. Pred par dnevi je g. Jereb v šoli grozno preklinjal. Otroci so začeli jokati in moliti, boječ se, da bi jih ne pogotil kralj pekla. In čujte, med tem je preklel neko deklico z besedami: „Prekleta naj bode (ime zamolčimo), in prokleta naj bode njena desna roka. Jaz jo prekolnem.“ In kaj je bilo vendar vzrok temu prokletstvu? Nič drugega ne kot to: Neka deklica-učenka je našla listič od neke neznane učenke, na kojem je bilo pisano par otročjih besed. A, ko je dobil g. Jereb isti listič, razljutil se je toliko, da je od strahu ubogo učenko proklel. G. Jereb je to učenko proklel vpricho vseh šolarjev in šolaric. Morete si misliti, kako se je ta novica hitro raznesla po vsej fari. Vsa fara je govorila o tej najnovejši kletvi. Tudi si lahko mislite, kako sramoto so morali užiti učenki stariši in kako je bilo zopet z učenko doma, ko so prišli sosedje praviti o tem dogodku, ter so žalost starišev še povečali, seveda pa tudi učenko tembolj pričrnilili. Učenki stariši so hoteli poiskati tudi vzrok prokletstva, seveda sodno. A ko je gospod Jereb to izvedel, je hitro šel prosit odpuščenja prizadeto družino. Le dobrotljivosti te družine se ima zahvaliti, da se nima sodno zagovarjati. No, tista učenka ni bila čisto nič kriva, ker se je ona učenka udala, ki je pisala dotični listič. Kaj bi ne bilo dobro v takem slučaju svari lo, ne pa prokletstvo? A to ni jedini tak slučaj. Nekaj časa prej proklel je g. Jereb nekega učenca, ker je nekaj pokukal v „Slovenski Narod“. Ista kletev se je glasila: „Proklet bodi, ker „Narod“ bereš, ti in Vaša hiša bodi na veke po vsem telesu in Bog ti ne sme sreče dati, proklet bodi!“ To je že tak škandal, da kriči do neba. Pozivljamo ces. kr. deželni šolski svet, da to stvar preišče in potem kaplana spodi iz šole; škofu pa svetujemo, naj tega kaplana vtakne v norišnico. Vemo sicer naprej, da nam bo kaplan poslal popravek in bo skušal utajiti, a povemo mu že danes, da mu bomo znali usta tako zamašiti, da bo pomnil.

— Nekoliko odgovora na „javno prošnjo“ rakovškega kateheta Antona Skubica v „Slovenca“ št. 23 z dne 28. t. m. Uzoritemu in skrbnemu katehetu g. Antonu Skubicu iz Cerknice ni dala njegova tanjka vest noči in noči miru; slednjič se je za- tekkel k brunnemu „Slovenca“ in objavil v njem dolgo, dolgo „javno prošnjo“ na vse šolske inštanace kranjske; čudimo se le še temu, zakaj ni naslovil iste prošnje tudi na naučno ministrstvo in na upravno sodišče — saj je dr. Šusteršič že na Dunaju. — V tej „javni prošnji“ cituje velenčeni gosp. katehet kar dva §§. in sicer § 14. zakona z dne 25. februarja 1870. leta dež. zak. št. 11 — ali pa § 7. alineja 2. zakona z dne 9. marca 1879. leta dež. zak. št. 13. Kaj pa je vendar pravi vzrok tej — v potu obraza skovani prošnji — vprašaj radovedna bralka in hudomušni bralec. Stvar je ta: „Rakovski samci“ prirede veselico, katere čisti dohodek je namenjen šolski mladini v šolskih prostorih na Rakeku. In v svoji naivnosti ti „samci“ niso vprašali „cerkniških gospodov“ — hm, hm, zadnji pastirski

Balzaca. Tehnika njegova je docela nova, samosvoja. Francozi sami pravijo, da je Rodin propovednik humanitete in o njegovi tehniki trdi Maclair: „Le raisonnement de M. Rodin aboutissait à la deformation du vrai communément adreus comme tel en vue d'un renforcement de l'expression, c'est à dire, en realite, d'un penetration plus profonde du vrai; car le vrai, c'est l'expressif. C'est le raisonnement secret de l'Art.“ Ravno v tej brošuri: „Pogovor z g. Rodinom“ primerja Maclair Rodina z največjimi možmi in pravi: Kar je pri slikarjih Mauet, kar Wagner in Ibsen v dramski umetnosti, to je v svoji umetnosti Rodin.“

V razstavi sami ima veliko delo: „Meščani iz Calais“, skupino šestih moških v naravni velikosti, glavo Balzaca, „Starko“, „jokajočo deklico“, „mesec in zemljo“, „Walkiro“, in „kličečo nimfo“; pa najsimboličnejše delo „Faunese et la Nature“. Pri Rodinu se jasno vidi njegovo stopnjevanje do najhujšega realizma in od tod zopet pot do simbolizma. Če je Segantini večji poet, je Rodin večji filozof — oba pa sta gotovo na višku svoje umetnosti.

Tretji v razstavi, ki je odličen člen

list in konkordatske šole — ako smejo tudi plesati na tej veselici, kjer se „mnogokrat sačenja nenravnost“. Oh nedolžnost nedolžna! In zato tak krik in vik v glasilu „kranjsko katoliške nedolžnosti“, „Slovenca“.

Če bi bil g. katehet malo bolj podkovan v šolskih postavah — žudimo se, kakaj se ni obrnil do gosp. dr. Klofutarja — bi dobil v onih istih postavah tudi § 29. z dne 20. avgusta 1870. leta drž. zak. št. 105. oddelek drugi, ki se glasi vse drugače, kakor pa po velečastitem katehetu citovane postavbe. Ako bi pa g. katehet zasledoval paznim očesom razvitek slovenskega šolstva, in kot katehet bi ga vsaj moral, čita lahko v „Učiteljskem Tovaristu“ — oh, oprostite, g. katehet, saj tega lista ne smete čitati — v št. 12, str. 118 neki ukaz deželnega šolskega sveta z dne 11. marca 1900. l. št. 297, ki se glasi v uradnem jeziku: „Der k. k. Landeschulrath hat mit dem Erlasse vom 11. März l. J. Z. 297 eröffnet, dass im Hinblick auf die Bestimmung im zweiten Absatze des § 29 der Schul- und Unterrichtsordnung vom 20. August 1870 R. G. Bl. Nr. 105 die Erlassung eines besonderen Verbotes, betreffend die Benützung von Schulräumen für einen ihrer Bestimmung zuwiderlaufenden Zweck nicht nothwendig und vorkommenden Falles es Sache der Schulleitung ist, auf die Befolgung dieser Bestimmung zu sehen und eventuell Fall für Fall Abhilfe beim k. k. Bezirksschulrathe zu suchen.“

Toraj, g. katehet! Krajni šolski svet ima tu ravno toliko odločevati radi porabljanja šolskih prostorov kakor Vi — odločilno besedo ima tu jedino g. šolski voditelj rakovske šole, in upamo, da je mož že toliko zmožen in v „postavah doma“, saj ga je sam prevzišeni priporočal za to mesto, — da ve kaj dela. Kar se pa tiče Vaše prevelike skrbi za javno pohujšanje in razburjenost ljudstva — kako modro — Vam pa kot prijatelji svetujemo, da raji to skrb ohranjate za take „javne prošnje“, v katerih bodete javno bičali zlorabljen prostorov v strankarske politične svrhe in v agitacijske namene za propale liste à la „Domoljub“, „Slovenski List“ et tutti quanti. Ako pa želite pričeti boj, da se šolski prostori smejo rabiti le v pouk šolske mladine, slobodno Vam, sprejmemo ga. Toda pomnite: Potem zapremo šolske duri vsem velikonočnim spravevanjem, vsem običnim zborom raznih družab in družbic, vsem društvenim shodom klerikalnih in liberalnih itd. In slednjič pričeli bodemo i v ljudstvu buditi zavest, da bodi tudi cerkev prostor jedino za oznanjevanje božje besede, ne pa za politiko.

— Kje je Veselova drama? Umrlega trnovskega dekana Ivana Vesela literarna zapuščina je precej bogata. Našlo se je več še nenatisnjenih, izvirnih in prevedenih pesmij in drugih spisov ter mnogo interesantnih pisem še živčih ali umrlih slovenskih književnikov, katera pisma pa vsaj sedaj večinoma še niso primerna za javnost. Iz teh pisem in iz drugih podatkov je posneti, da je bil Vesel spisal tudi izvirno dramo, naslovljeno „Droha“, toda rokopa ni nikjer dobiti. Ker je imel Vesel vse spise v najuzornejšem redu, je naravnost nemogoče, da bi se bil rokopis pri njem izgubil. Mogoče je le, da se nahaja pri kakem prijatelju pokojnikovem, kateremu je bil poslan v pregled, ali pa da je bil iz zapuščine ukraden.

— „Postalla“. Z dežele se nam piše: Ne spominjam se, v katerem listu že sem čital ponovne pritožbe glede rabe, odnosno nerabe slovenskih imen pri naših brzojavnih postajah. Pregledal sem bil tedaj vse še shranjene brzojavke in se prepričal, da so bile dotične pritožbe docela opravičene, kajti med mnogostevilnimi slovenskimi brzojvskami ni bilo nobene, katera bi bila imela svojo izvirno postajo označeno s slovenskim imenom. Zanimaje se za to stvar, sem nadaljeval zasledovanje iste; uspeh je bil vedno tak, da namreč skoro vse naše postaje rabijo le nemška imena, ako tudi so brzojavke slovenske vsebine. Naj navedem dotične postaje: Rudolfovo, Krško, Vrhnika, Litija, Postojna, Bovec, Celje, Brežice, Gorica, Trst, Celovec. Kakor se vidi, velika množina, in bo gotovo drugih še takih, o katerih pa se nisem mogel še prepričati. Javno in odločno se mora ugovarjati tej menda stari navadi, da se nam usiljuje popačena, recte ponemčena krajevna imena, katerih narod po večini tudi ne pozna. Prosimo pristojne faktorje, da naj svoje podrejene uslužbence primerno pouče, da bo

tež predpisom in glede narodne ravnopravnosti nasprotujoči navadi konec.

Narodni filister.

— Sankcioniran zakon. Cesar je potrdil v deželnem zboru kranjskem sprejeti zakon glede opustitve jednega dela iz Krškega v Koritnico tekoče okrajne ceste.

— V Cerkljah na Gorenjskem je umrl ondodni dolgoletni okrajni zdravnik gospod Edvard Globočnik, star 61 let. N. v m. p.

— I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani bo imelo v četrtek dne 31. januarja t. l. ob 7. uri zvečer v dvorani „Mestnega doma“. Dnevni red: 1. Odobrenje poročila o preteklem letu. 2. Računski zaključek za leto 1900 in proračun za leto 1901. 3. Volitev 3 odbornikov. Po § 9 pravil so izžrebani p. n. gg.: J. Gogola, K. Rom, Fr. Schantel, ki se pa smejo zopet voliti. 4. Volitev 3 preglednikov računov. 5. določitev članarine za leto 1901. 6. Slučajni predlogi. Vabilo velja za legitimacijo, ter se odda pri vstopu v dvorano.

— „Ljubljansko učiteljsko društvo“ bo imelo v petek, 1. februarja t. l. v III. b razredu I. mestne deške petrazrednice v Komenskega ulicah ob 6 uri zvečer svoje letno zborovanje z naslednjim vsporedom: 1. Predsednikov nagovor. 2. Tajnikovo poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Knjižničarjevo poročilo. 5. Volitev treh pregledovalcev računov. 6. Volitev odbora. 7. Določitev letnine. 8. Razgovor o resolucijah zadnjega zborovanja. 9. Predlogi.

— Ljudsko štetje. „Edinost“ in „Naša Sloga“ sporočila sta že dolgo vrsto vnebovpijočih slučajev o postopanju pri ljudskem štetju v Trstu in v Istri. To je kar nezasišano, kako uradniki postopajo, da bi našli čim več Lahov in čim manj Slovencev in Hrvatov. V „Edinosti“ pa tudi v „Naši Slogi“ je zbranega toliko dragocene materijala, da se bo dalo postopanje pri ljudskem štetju v parlamentu kaj dobro pojasniti. Nasprotno se pa skoro nič ne čuje o postopanju na Štajerskem in na Koroškem, dasi ni dvoma, da se je tudi tam vršilo ljudsko štetje tako, kakor pred 10 leti.

— Spomini na ljudsko štetje. Komisar: „Mati, koliko ste stari?“ „Ne vem“. Komisar: „Tega ne morem zapisati, povejte mi, kdaj ste rojeni?“ „Gospod, res ne vem, pa — tamle gre Srakarjeva Meta, ta ve, koliko sem stara.“ — „Meta, Meta“, kričala je stara, „pojdi sem, ta gospod hočejo vedeti koliko sem stara.“ — Meta pride. — „Ali veste, koliko so mati stari“, prasha komisar. — „Se ve, da vem“ odvrne Meta. „No, koliko pa“, vpraša komisar. „Kakor jaz“, — „Koliko ste pa vi stari?“, — vpraša že nejevoljen komisar, in zraven vesel, da bo konec pogovora. „Tega pa ne vem“, glasil se je točen odgovor. — V hiši št. X popisal je komisar 13 rubrik tikačih se imenika stanovanja. „Kaj pa Vaš mož dela“, vpraša komisar ženo. „Ne vem“, odvrne žena. „Kako da tega ne veste“. — „Ker je moj mož že 13 let mrtev“. — „Kje imate rojstvene izpiske za Vaše dečke?“ „Tu v arzetu“, odvrne kmet iz neke vasi blizu Postojne, ter privleče iz žepa tri volilne listke glaseče se na ime dr. Šusteršiča.

— Iz Maribora se nam piše, da pride tja na mesto umrlega g. dr. Dominika vrli narodnjak g. dr. Rosina iz Ljutomer. V Ljutomer pa pride na njegovo mesto štajerski rojak g. dr. Karol Grossmann, ki je bil več let koncipient pri dr. Slancu v Novem mestu in je pred kratkim napravil v Trstu odvetniški izpit z odličnim uspehom.

— Deželna blaznica, bolnica in hiralnica v Gorici. Goriški deželni zbor je lani sklenil, kupiti kolikor mogoče blizu mesta Gorice ležeč primeren svet za zgradbo blaznice, bolnice in hiralnice. Ker je blaznica najnujnejše potrebna — preskrbljenje blaznih v Gorici je pravi evropski škandal — se zgradi najprej blaznica. Deželni zbor je določil zanj 150 000 gld. Deželni odbor je že kupil primeren svet ob cesti mej Gorico in Šempetrom in se zdaj delajo priprave za izgotovitev načrta.

— Zavarovalnica proti nezgodam v Trstu. Dne 24. t. m. je odbor te zavarovalnice volil novo predsedstvo. Izvoljeni so bili gg. Leopold Brunner načelnikom, Henrik baron Rittter-Záhony načelnikovim namestnikom, za člane uprav-

nega odbora pa Cozzi, Fruetti, Čech in vladni svetnik dr. pl. Rüling iz Ljubljane.

— Zadruga gostilničarjev, krčmarjev, kavarnarjev, žganjetočnikov in iskuharjev v Ljubljani ima svoj redni zadrugi zbor v četrtek dne 7. svečana 1901 ob treh popoldne v gostilni g. Kramarja (Kopitarjev hram), Miklošičeva cesta. Dnevni red: I. Pozdrav. — II. Čitanje zapisnika zadnjega zadrugnega zbora. — III. Poročilo o delovanju zadrugnega starištvstva tekom 1900. leta. — IV. Polaganje letnega računa za poslovno leto 1900. — V. Dopolnilna volitev v zadrugo načelstvo in sicer v smislu določila § 19. zadrugnih pravil 4 odbornikov in dveh odbornikovih namestnikov. — VI. Poročilo g. J. Maček-a glede ustanovitve zadrugne pivovarne. — VII. Posamezni predlogi. — VIII. Raznorožiti. Ker je za sklepčnost zadrugnega zbora potrebna navzočnost 30 udov, naj se ga častiti člani v kar največjem številu vdeležiti blagovole, posebno ker se gre za jako važne zadrugne koristi.

— „Veliki pustni korzo“ ali „Slavčeva“ maskarada v „Narodnem domu“, ki se vrši dne 10. februarja t. l., vzbuja mej občinstvom že sedaj mnogo zanimanja. Oglasilo se je že lepo število maskovanih skupin in posameznih mask. O nameravani prireditvi „korza“ v „Narodnem domu“ izvedeli so tudi v daljni Škociji, ter pride od tam nad 20 oseb broječa družba v škotski narodni noši, ki se bo v prvič v Ljubljani producirala v škotskem plesu. Prostori v „Narodnem domu“ se spremené v „korzo“, ki se prične v Prešernovih ulicah, kjer bo v eni ondodnih prodajalnic nameščena blagajnica. Godba bo svirala na Marijinem trgu, kjer bo tudi za neplesalce skrbjeno, da bodo imeli dovolj razvedrila in zabave, zlasti ker bo v bližnji gostilni „Pri belem volku“ vsakomur dana prilika, da si priveže dušo z izborno kapljico. „Ples“ se bo raztezal čez ves trg, ostali del „korze“ in promenade pa čez Franciškanski most, Špitalske ulice na Mestni trg. Istotako je skrbjeno, da bodo vse ulice, koder se vrši „korzo“, moderno kurjene. Nikdo se torej ne bode prehladil, če tudi po več ur promenira ali pleše po „korzu“. V sled pripekajočega solnca bodo celo gledalci, ki bodo motrili „korzo“ iz oken, primorani izvesti žaluzije. Tudi glede „konfetarije“ bo del „korzo“ na višku modernosti, kajti „farbani konfeti“ trde tvarine je že staromodno. Novodobni konfeti prodajali bodo na „korzi“ razni dražestni „konfetarji“. Cene za obisk „korza“ so naslednje: za člene „Slavca“ 1 krona, za nečlene 2 kroni, za obitelj 3 oseb 5 kron, za maske 1 krono. Maske dobe vstopnice le proti izkazu vabila na dotično ime. Predprodaja vstopnic pri g. Čudnu, trgovcu na Mestnem trgu.

— Čitalnica v Spodnji Šiški priredi na „Svečnico“ dne 2. svečana v Koslerjevi zimski pivarni s prijaznim sodelovanjem pevskega društva „Slavec“ in vojaške godbe c. in kr. pešpolka Leopold II kralj Belgijški št. 27. Vodnikovo besedo s plesom. Presledke popolnuje petje. Začetek ob pol 8. uri. — Vstopnina za osebo 1 krona.

— Tamburaški in pevski klub „Krim“ viške in glinške čitalnice priredi dne 2. svečana 1901 (na Svečnico) v salonu g. Trauna na Glincah predpustno veselico, pri kateri se bo po vsporedu vršilo: Tamburanje, igra „Oče so rekli, da le“, petje, šaljiva pošta, prosta zabava in ples.

— Pevsko društvo „Zvon“ in tamburaški klub v Šmartnem pri Litiji priredita v nedeljo, dne 10. svečana veselico s petjem, tamburanjem, šaljivo igro in plesom. Opozarjamo na to veselico p. n. sosedna društva s prošnjo, da se pri eventualni prireditvi svojih veselic nekoliko ozirajo na nas.

— Vojaške branjevoce (marketenderje) za bosniško hercegovski pešpolk išče polkovno poveljstvo. Reservisti, ki so v ugodnem materijalnem položaju, in ki reflektujejo na taka mesta, naj se prijavijo pisмено z dokazili in potrebnimi listinami, do 2. februarja t. l. pri 17. nadom. bat. kadru v Ljubljani.

— Karambolaža na železnici. Brzovlak, ki je odšel v ponedeljek ponoči iz Ljubljane proti Dunaju je imel na Pragerskem malo nesrečo. Stroj je pri prevažanju zavozil v vlak in poškodoval sadnji vagon. Potniki so z letišča popadali in poskakali, in se seveda prav dobro prestrašili. Vagon je za corpus delicti ostal na Pragerskem.

— Ukradena krava. V noči od 28. na 29. t. m. je bila ukradena posest Ivanu Kosu v Lozah št. 31 krava, niku vredna 120 kron. Ukradla sta kravo Josip Terdina in njegaa žena Franciška Terdina iz Kroke in jo potem na vse zgo-daj prodala mesarju v D. M. Polju. Pozneje sta bila v Ljubljani in sta takoj nekemu znancu pripovedovala, da pojdeti na Prusko.

— Prijateljica slaščic je postrežnica M. U., stanujoča na Gruberjevi cesti. Ker pa nima za to potrebne drobiža, vzame jih naup, in ker sama nima kredita, vzame jih na ime Samassovo. Dvakrat je vzela slaščico na to ime, ali drugokrat so jo prijeli in dokazali, da jo niso Samassovi poslali po slaščice.

* Julij Zeyer, slavni češki pesnik in romanopisec je včeraj umrl. Dosegel je visoko starost 60 let. Rodil se je l. 1841 v Pragi. Absolviral je realko in se posvetil docela pisateljevanju. L. 1880. je izdal ciklus „Vyšehrad“, ki obsega petero krasnih epskih pesmij, l. 1883. povest „Gri-selda“, l. 1884. zbirko pesmij „Poesie“, več krajših epov in veliki ep „Z letopisá lásky“ (4 zvezki 1889—1892). L. 1895. je izdal pesem „Karolinská epopej“. Vse snovi njegovih epov so zajete iz slavne češke zgodovine. Tudi več novel in dram je spisal. Njegova dramatska pesem „Sulamit“ se je igrala z velikim uspehom. Zeyer je bil zastopnik romantike.

* Ogrski stebri družbe so baje sila gnili. Lani v novembru ovadili so urednika lista „Magyar Hirlap“, kjer je zlorabil nedorasle deklice. Stariši so iskali zadoščjenja in zahtevali kazni, ali posl. Polonyi jih je hotel z grožnjami ugnati. No vzlic temu, da stariši še tožijo, je urednik Fenyő še vedno prost in svoboden gospod.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 30. januarja. Pogajanja radi ustanovitve skupnega kluba na narodni podlagi se nadaljujejo, a niso imela še nič uspeha, ker Šusteršič takemu klubu odločno nasprotuje. Danes so imeli slovenski in hrvatski poslanci zopet daljše posvetovanje, katerega se je udeležil tudi Barwinski, ker se takojmenovani vladni Malorusi nečejo združiti z drugimi maloruskimi poslanci, nego iščejo zveze s slovenskimi klerikalci. Šusteršič je tudi danes decidirano izjavil, da on in njegovi somišljeniki ne vstopijo v klub, v katerem bi bilo prostora za slovenske liberalce.

Dunaj 30. januarja. Narodni maloruski poslanci, ki nečejo stopiti v vladno službo, kakor Barwinski in njegova dva tovariša — ti trije so „vladni Malorusi“ — skušajo ustanoviti slovanski narodni klub, v katerem bi se združili maloruski narodnjaki, poslanci poljske ljudske stranke, slovenski liberalci in oba srbska poslanca. Danes so bili v tem oziru že neki razgovori. Sklenilo se ni ničesar, ker stoje slovenski napredni poslanci na stališču, da naj se ustanovi klub hrvatskih in slovenskih poslancev na narodni podlagi.

Dunaj 30. januarja. Danes se je konstituiral klub nemških nacionalcev. Na sejo je prišel tudi poslanec dr. Meyereder, ki je bil voljen kot Luegerjev pristaš, toda klub ga ni več sprejel ter ga prisilil, da se je odstranil. Načelnikom kluba je bil voljen Kaiser, namestnika sta Bäuerle in Derschatta.

Dunaj 30. januarja. Sedaj je zopet grof Attems najresnejši kandidat za predsedniško mesto. Attems je kandidat ministrskega predsednika. V slovanskih krogih, zlasti v čeških, je obudilo veliko začudenja, da so slovenski klerikalci vzeli to kandidaturo grofa Attemsa kar ravnodušno na znanje. Kaže se, da bodo Rumuni in Italijani glasovali za Attemsa.

Dunaj 30. januarja. Nemškoliberalni veleposestniki so izdali dolgo izjavo, v kateri ostro obsojajo Schönererjev program.

Dunaj 30. januarja. Za jutrišnjo prvo sejo poslanske zbornice so že izdane vse vstopnice za poslušalce. Zanimanje za to sejo je jako veliko, ker se pričakujejo razne pikantnosti.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Orla in Metoda. Gospod
dr. J. H. r na Dunaju 20 K mesto venca na
grob rankega gospoda Ferlina v Ljubljani. —
Gospica Adela Pogorelecova 6 K 4 vin, nabrane
na večerji strelskega kluba pri Cenkarju od
zdrženih Slovencev in Slovan. — Gosp. Fran
Grampovčan 4 K s opombo vedno moš beseda
in ??? — Skupaj 30 K 4 vin. — Živeli!
Za Prešernov spomenik. Gospica Tonica
Majzeljeva v Belicerkvi 6 K 60 vin., katere so
darovali „Ljubljanski čestilci Prešerna“ s goalom:
V sovražnike s oblikov
Rodu naj našga trešči grom!
— Živela vrla nabiralka ter darovalci!

Poslano.)

Slavno uredništvo „Slovenski Narod“
v Ljubljani.

Blagovoli naj slavno uredništvo vpre-
jeti in natisniti sledečo izjavo:

V nedeljo 27. t. m. imel je nek Etbin
Kristan v tukajšnjem steklenem salonu
kazine neko zborovanje na katerem je pro-
glašal delavstvo na postaji južne železnice
v Ljubljani kot žrtev izkoriščanja načelnika
gospoda inspektorja Guttmanna.

Mi se doslej nismo bavili z lažnjivimi
in obrekljivimi govori tega nam popolnoma
tujega človeka, da pa si širna javnost o
tem človeku napravi sodbo, konstatiramo,
da vsi delavci te postaje gospoda Kristana
niti ne poznajo, pa ga tudi nismo nikdar
prosili za njegovo protekcijo in da smo v
vseh svojih zadevah z najboljšim uspehom
obračali se zaupljivo na gospoda inspek-
torja Guttmanna da bomo to storili tudi
nadalje, ako je to potem Kristanu prav
ali ne.

Generalna direkcija južne železnice
nam je s 1. januarjem t. l. naš materialni
položaj znatno popoboljšala in mi to vemo
ter smo prepričani, da se imamo za ta
vseh v prvi vrsti zahvaliti vstrajnemu
osebemu priporočanju gospoda inspektorja
Guttmanna, ki nam je tudi dal marsikako
službeno olajšavo. Kar se toraj tiče de-
lavstva tukajšnje postaje, zavaruje se od-
ločno proti škandalov želim lažnjivim
izbruhom Etbina Kristana ter si njegovo
protekcijo najodločnejše prepovedujemo.

Tako, kot mi, misli gotovo vsak do-
stojen in zaveden uslužbenec tukajšnje
postaje.

Ljubljana, dne 29. januarja 1901.

Fran Mautz, Ivan Werbič, Josip Marn,
Fr. Levstik, Franc Zupančič, Josip Kralj,
Franc Kastelic, Alojz Zehrer.

Sledi se 10 podpisov uslužbencev južne
železnice v Ljubljani. (229)

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo od-
govorno le toliko, kolikor določa zakon.

Za prebivalce mest, uradnike l. t. d. Proti
težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mno-
gega sedenja in napornega duševnega dela je
uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni
„Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker vpliva na prebav-
ljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in
toplen učinek. Škatljica velja 2 K. Po poštne-
m povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar
A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJ,
Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno za-
hlevati MOLL-ov preparat, zaznamovan s var-
nostno znamko in podpisom. 3 (2-2)

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gospod M. Leustek, lekarnar v Ljubljani.
Rad priznam, da je Vaše Condurango
Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro
pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast
do jedli.
Dr. J. Folnegovič,
obč. zdravnik.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. januarja: Marija Kunc, kuharica,
70 let, Poljanska cesta št. 18, naduha. — Stefan
Wizjak, uradni sluga, 57 let, Cesarja Jožefa trg št.
1, vodenica.

V deželni bolnici:

Dne 21. januarja: Ivan Koman, gostač,
61 let, ostarelost.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 65.

Dr. pr. 1084.

Nova opera.

V četrtek, dne 31. januarja 1901.

Šestkrat in sedanjkrat v tej sezoni:

Tannhäuser

in pevska tekma na Wartburškem
gradu.

Opera v treh dejanjih. Besede in glasbo složil
Richard Wagner. Poslovenil A. Stritof. Kapelnik
g. Hil. Benšek. Režiser g. Jos. Noll.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Zaled ob 7.30. uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester al. c. in kr. pob. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnji predstavi bodeta na Svečnico, 2. febru-
varja t. l. Popoludne ob 1.30. uri ljudska pred-
stava ob znižanih cenah nepreklicno sedanjkrat
v sezoni narodna igra s petjem „Rokovnjaci“.
Zvečer ob 7. uri drugkrat in sedanjkrat zabavna
gluma „Charleyeva teta“.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 206-3 m. Srednji zračni tlak 756-9 mm.

Januar	Čas opa- novanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavine v 24 urah
29	9. svečer	721.6	0.4 sr. svahod		sneg	11.3 mm.
30	7. sjutraj	724.0	0.9 sr. vzjvz.		oblačno	
	2. popol.	723.9	0.5 al. sever		sneg	

Srednja včerajšnja temperatura —0.1°, nor-
male: —1.9°.

Dunajska borza

dne 29. januarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.30
Skupni državni dolg v srebru	98.20
Avstrijska zlata renta	117.50
Avstrijska krona renta 4%	98.35
Ogrska zlata renta 4%	117.15
Ogrska krona renta 4%	98.—
Avstro-ogrski bančni delnice	1704.—
Kreditne delnice	682.75
London vista	240.67 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.57 1/2
20 mark	23.52
20 frankov	19.16
Italijanski bankovci	90.25
C. kr. cekini	11.32

Ljubljanska kreditna banka

Laibacher Creditbank

v Špitalskih ulicah št. 2

menjalnica v pritličju

sprejema vloge na hranilne knji-
žke ter iste obrestuje po 4%, od dne
vloge do dne dviga,

3%, rentni davek od teh hranilnih
vlog plača banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

izplača tudi večje svote brez od-
povedi. (11—25)

Zunanjim vlagateljem

so na željo poštne hranilnice položnice na
razpolago v svrhu poštnih preste
vpošiljativne zneskov.

Učenca

iz dobre hiše vsprejme v jermenarsko obrt

Fran Bartl (228—1)

jermenar v Ljubljani, Šelenburgove ulice.

Zaradi premeščenja v drugo svojo hišo
prodam pod ugodnimi pogoji

hišo št. 98

na Velikem trgu v Rudolfovem

stoječo nasproti mestnemu vodnjaku. Hiša
je v najboljšem stanju, ima nov strešni
stol, je krita z opeko in je posebno pri-
pravna za trgovino.

(210—2) Dr. J. Schegula.

„Dolenc, Trst št. 99“

poste restante, glavna pošta Trst.

Za Vas leži pismo na tej pošti. (226-1)

Išče se mladenič.

Kot vajenec išče se inteligentem. okoli
15 let star mladenič z dežele. Isti dobiva
v štiriletni učni dobi potrebno stanovanje,
hrano in obleko. (179—3)

Ponudbe na: Henrika Bremitz, to-
varna glasovirjev, Trst, Borzni trg št. 9.

Šaleški premog v koscih

po ceni, pripraven za kurjavo sob in za
industrije, brez smradu,

se razpošilja za vse postaje južne in koroške,
kakor tudi ogerških železnic

po 32 kron za vagon s 100 met. centi

od postaje Skale (Skalis).

Naročila sprejema (180—3)

Šaleški premogokop v Velenji.

(Schallthaler Kohlenbergbau in Wöllan.)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee,
Solnograd; čez Klein-Reidling v Steyr, v Linc na Du-
naj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m sjutraj osonni
vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost,
čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne-
deljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do-
poludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec,
Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoludne
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz;
čez Klein-Reidling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen,
Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare,
Frago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v
Novo mesto in v Koperje. Osonni vlaki: Ob 6. uri
54 m sjutraj, ob 1. uri 5 m popoludne, ob 6. uri
55 m svečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 5. uri 15 m sjutraj osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Bu-
dejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Ansee, Ljubna,
Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m
dopoludne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Kar-
lovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic,
Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Genevo, Curiha,
Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri
38 m popoludne osonni vlak z Dunaja, Ljubna,
Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
— Ob 8. uri 51 m svečer osonni vlak z Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in
aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — Proga
iz Novega mesta in Koperja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 121 m sjutraj, ob 2. uri 32 m popoludne in ob
8. uri 48 m svečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Ob 7. uri 28 m sjutraj, ob 2. uri 5 m
popoludne, ob 6. uri 50 m svečer. — Prihod v Ljub-
ljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m sjutraj,
ob 11. uri 6 m dopoludne, ob 6. uri 10 m svečer.

Malinčev sirup
lekarnarja Piccolija
v Ljubljani

se prireja kar najskrb-
nejše iz dišečih gorskih
malinovih jagod v srebr-
nem kotlu s pomočjo para, in je torej
najbolj čist izdelek nepresežne kakov-
nosti ter naj se ne zamenjava z malino-
vim sokom, ki je v prodaji, in je navadno
umetno prirejen, imajoč v sebi zdravju
škodljive snovi in bakter.
Steklenica z 1 kilo vsebine, pasterizo-
vana, velja K 1.30. Razpošilja se tudi v
pletenih steklenicah po 10, 20 in 40 kilogr.,
ter se 1 kilo zaračuna z K 1.10, 100 kilogr.
= 100 kron. I. (1368—22)
Pletena steklenica s 3 kilogr. vsebine
pošlje se franco po vsi avstro-ogerski mo-
narhiji proti povzetju z K 5.30.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XXI. (1901).

Izhaja po 4 1/2, pole obsežen v veliki osmerki
po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji
vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt
leta 2 K 30 h. 6

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.
Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Marija Degrassi, roj. Bobek,
trgovka s sadjem, umrla
je v Trstu, zapustivši malo
premoženje. Vabi se nje-
nega nečaka Josipa Bobek pok.
Franciške, da se radi zapašinske
razprave javi o. kr. okrajni sodnji
za civilne stvari v Trstu. (209—3)

Učenec

dobrih in poštenih starišev, zmožen sloven-
skega in nemškega jezika, s primerno šol-
sko oliko, se sprejme v večjo trgovino z
manufakturnim blagom na deželi. (123—5)
Naslov pove upravištvo „Slov. Nar.“.

Pekarija

obstoječa čez 20 let, z vsemi potrebnimi
prostori in opravo (pripravna posebno za
začetnike), odda se pod prav ugodnimi
pogoji takoj ali pozneje. — Pojasnila daje
J. Razboršek, Šmartno pri Litiji. (226—1)

Predivo

kakor tudi

vse druge deželne pridelke

kupuje najdražje

Anton Kolenc

trgovca v „Narodnem domu“ v Celji.

Kdor ima veliko prediva, naj naznani
zadnjo ceno in množino. (117—10)

Velefino surovo maslo

prve planinske mlekarke zadruga

priporoča

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, nasproti glavni pošti.

Istotam: (12—24)

Fina narezana svinjska gnjat, an-
gleški Victoria-Punsch-Extrakt, iz-
borna zaloga finega vina.

Hiša

s 4 sobami, kuhinjo, shrambo in hlevom,
kletjo, sadnim vrtom in nekaj njive v
Hudem na glavni cesti, 10 minut od
postaje Zatičina, se pod ugod-
nimi pogoji in za nizko ceno
proda. (200—2)

Posestvo leži na lepem kraju tik
glavne ceste in je pripravno za vsako obrt.
V hiši je bila veliko let gostilna, katero
je pa sedanjí posestnik radi svoje službe
opustil. Gostilna bi bila tembolj pripravna
ker se je o. kr. sodnija preselila iz Zati-
čine v Višnjo goro, in grede stranke iz
Zatičine, Št. Vida in okolice vse tam mimo.
Naslov pove upravištvo „Sl. Naroda“.

Gg. ženini in neveste!

Priporočam svojo največjo in najboga-
tejšo, občeznano veliko izbero vsakovrstne
zlatenine in srebrnine v secisiji,
posebno

lepe poročne prstane

prave švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd.
Namizne oprave (Besteck) in najboljše živalne stroje vse
to po najnižjih cenah in z jamstvom.

Vabim na obilni oblik in ogled z vsem spoštovanjem (101—6)

Fr. Čuden,

urar in trgovec, Mestni trg šte. 25,
nasproti rotovža.
Ceniki brezplačno in poštne preste.

Pristne ruske

1860
T. P. A. P. M.
C. ПЕТЕРБУРГ
Varstvena znamka.

Peterburške

galoš

(2289—9)

se dobivajo po stalnih cenah pri tvrdkah:

J. S. Benedikt, K. Karinger, H. Kenda, Ant. Krisper,
V. Petričič, K. Recknagel, Fr. Szantner, F. M. Schmitt.